

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Joanna Polak-Kałużna

Protokolant Agnieszka Smolińska

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2017 roku w Dzierżoniowie sprawy

z powództwa **D. Ż. i M. Ż. (1)**

przeciwko **I. Ż. i B. Ż. (1)**

o alimenty

I. oddała powództwa;

II. nie obciąża przedstawicielki ustawowej powodów A. Ż. (1) kosztami postępowania.

UZASADNIENIE

Przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów D. i M. A. Ż. w pozwie z dnia 10 listopada 2017 roku wniosła o zasądzenie na rzecz powodów alimentów w kwocie po 350 zł na każdego z nich miesięcznie od babci powodów I. Ż. i w kwocie po 350 zł miesięcznie od dziadka powodów B. Ż. (1). Uzasadniając żądanie pozwu przedstawicielka ustawowa powodów podała, że ojciec powodów nie poczuwa się w ogóle do dbania o utrzymanie i rozwój synów oraz ich edukację, że od czasu zasądzenia od niego alimentów w kwocie po 400 zł na dziecko, co miało miejsce w październiku 2014 roku - rażąco uchyła się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego, przez cały ten okres 2 lat przekazał na obydwóch synów łącznie 2200 zł, ostatni raz w lipcu 2016 roku, a komornik nie jest w stanie wyegzekwować należnych pieniędzy, gdyż ojciec pracuje bez zarejestrowania i tylko wtedy, gdy jest trzeźwy, bo jest alkoholikiem. Matka powodów podkreśliła, że z Funduszu Alimentacyjnego ani z zasiłku rodzinnego pracując w Polsce nigdy nie korzystała, bo jej dochody minimalnie ale przekraczały ustalony poziom oraz, że bezskuteczność egzekucji i niskie dochody zmusiły ją do wyjazdu za granicę do pracy w celu poprawy sytuacji finansowej, skutkiem czego powodowie od września 2015 roku zamieszkali z babką macierzystą oraz rodziną jej brata, którzy pomagają w wychowaniu synów. Odnośnie pozwanych A. Ż. (1) wskazała, że są dziadkami ojczystymi powodów, że nigdy wnukami się nie interesowali się, a dzieci nie widziały pozwanych około 10 lat. Co do potrzeb materialnych powodów przedstawicielka ustawowa wskazała, że obaj uczęszczają do szkół średnich, do których dojeżdżają, co zwiększyło koszty edukacji, gdyż doszły wydatki na dojazdy, a także koszty podręczników, a odnośnie M. wydatki na umundurowanie, gdyż uczęszcza do klasy policyjnej, ponadto obaj jej synowie interesują się sportem, grają w klubie piłkarskim, co pochłania dodatkowe koszty. Wskazując na powyższe matka powodów stwierdziła, że w tych okolicznościach zdecydowała się złożyć pozew o alimenty przeciwko dziadkom ojczystym, gdyż oboje mają sytuację materialną pozwalającą na płacenie alimentów na wnuki.

W piśmie z dnia 18 stycznia 2017 roku matka powodów przedstawiła zestawienie miesięcznych wydatków na utrzymanie synów oraz złożyła dowody na okoliczność wydatków na ich utrzymanie.

Pozwani w odpowiedzi na pozew z dnia 04 stycznia 2017 roku wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazano, że przedstawicielka ustawowa powodów nie udowodniła

twierdzeń zawartych w pozwie, poza ogólnymi sformułowaniami nie przedstawiła dowodów na poparcie żądania, w tym np. paragonów na zakup podręczników, umundurowania dla M. czy też potwierdzenia płatności za zajęcia sportowe synów. Podkreślono ponadto, że do powstania obowiązku alimentacyjnego dziadków wobec wnuków konieczne jest wykazanie niedostatku po stronie uprawnionego. W sytuacji gdy ojciec nie spełnia obowiązków alimentacyjnych wobec swego dziecka obowiązek alimentacyjny w całości obciąża w pierwszej kolejności matkę, nie zaś dziadków. Obowiązek alimentacyjny dziadków nie polega bowiem na przerzuceniu na nich obowiązku alimentacyjnego niespełnianego przez ojca. Dopiero wtedy, gdyby okazało się, że drugi z rodziców mimo odpowiedniej staranności i wykorzystania wszelkich możliwości zarobkowych nie jest w stanie w całości lub w części sprostać swoim obowiązkom wobec dziecka i z tego powodu mogą znaleźć niedostatku, w grę może wchodzić subsydiarny obowiązek alimentacyjny dalszych krewnych, w szczególności dziadków. Pozwani z ostrożności procesowej wskazali, że kwota żądanych alimentów jest wygórowana i nie odpowiada usprawiedliwionym potrzebom powodów, a przede wszystkim możliwościom majątkowym pozwanych. Wskazali, że wbrew twierdzeniom zawartym w pozwie sytuacja majątkowa pozwanych nie jest dobra, pozwany otrzymuje świadczenie emerytalne w wysokości 1566,02 zł, a pozwana 900,78 zł, zaś ich miesięczne koszty utrzymania wynoszą 2929 zł, a poza bieżącymi opłatami jak wyżywienie, środki czystości (500 zł), opłata za wodę (170 zł), za energię elektryczną (150 zł), abonament telefoniczny (100 zł), ponoszą koszty opału (500 zł), utrzymania samochodu (200 zł), podatku od nieruchomości, a ponadto koszty leczenia pozwanej, która choruje na chorobę zwyrodnieniową stawów kolanowych, kręgosłupa i ciśnię nadgarstka. Pozwana ma zalecony oszczędny tryb życia, leczenie rehabilitacyjne, najlepiej warunkach sanatoryjnych, zaś w grudniu 2016 roku przeszła zabieg endoprotezo – plastyki, ponadto ponosi koszty wizyt lekarskich i zalecanych wyjazdów do sanatorium. Wskazano, że pozwani spłacają 4 kredyty, a łączna kwota zobowiązań to 945 zł, a w utrzymaniu pomagają im córki M. K. i M. W..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ze związku małżeńskiego przedstawicielki ustawowej powodów A. Ż. (1) i świadka A. Ż. (2) urodzili się: Ł. Ż. w dniu (...), D. Ż. w dniu (...) i M. Ż. (1) w dniu (...). Starszy brat powodów Ł., obecnie 23 - letni nie pozostaje na utrzymaniu rodziców.

Wyrokiem zaocznym Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 13 października 2014 roku w sprawie (...) rozwiązano małżeństwo A. Ż. (1) i A. Ż. (2) z winy męża, wykonywanie władzy rodzicielskiej nad powodami powierzono matce, zobowiązując ojca do płacenia alimentów w kwocie po 400 złotych. Wyrok jest prawomocny od dnia 26 listopada 2014 roku.

Ojciec powodów nigdy nie płacił systematycznie zasądzonych alimentów.

Dowód: - akta sprawy (...) Sądu Okręgowego w Świdnicy,

- odpisy skrócone aktów urodzenia powodów – karta 4-5,
- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej – karta 164-165,

Przedstawicielka ustawowa powodów z zawodu jest ekonomistą, jest zdrowa, poza powodami nie ma nikogo na utrzymaniu. W czasie orzekania rozwodu pracowała jak sprzedawca w Biedronce i zarabiała średnio 1600-2000 zł miesięcznie, a otrzymywane wówczas wynagrodzenie nie wystarczało na zaspokojenie potrzeb powodów, w sytuacji, gdy ich ojciec nie łożył na ich utrzymanie.

Powodowie po rozwodzie rodziców początkowo zamieszkiwali wraz z matką w wynajętym mieszkaniu, a od 2015 roku zamieszkali w domu babki macierzystej – świadka H. H., gdyż ich matka w celach zarobkowych, by zapewnić utrzymanie rodzinie wyjechała do pracy za granicę do Wielkiej Brytanii. A. Ż. (1) pracuje obecnie w Anglii jako sprzątająca w hotelu, w 2016 roku zarabiała 728-944 funtów miesięcznie, na własne utrzymanie potrzebuje około 300 funtów miesięcznie z wyżywieniem, resztę wysyła na utrzymanie dzieci, gdy na własnych wydatkach zaoszczędzi na dzieci przekazuje nawet 500 funtów miesięcznie. Pieniądze na rzecz synów przedstawicielka ustawowa przekazuje za

pośrednictwem firmy (...) w L. na swoje konto w Banku Spółdzielczym w D.. Od listopada 2016 roku A. Ż. (1) założyła na nazwisko starszego syna D. odrębne konto na które przesyła kwoty po 100 zł kieszonkowego dla każdego z synów.

Przedstawicielka ustawowa nie korzysta ze świadczeń na dzieci ani w Polsce, ani w Anglii.

Babka macierzysta pomaga A. Ż. (1) w wychowaniu i utrzymaniu powodów, ubiera ich, żywi, szykuje do szkoły, podejmuje codzienne decyzje dotyczące wnuków. Warunki mieszkaniowe powodowie mają obecnie dobre, każdy ma swój pokój, które zostały wyremontowane za pieniądze babki macierzystej i jej syna. Gdy A. Ż. (1) przyjeżdża do Polski śpi u swojej matki w salonie. Dziadek macierzysty powodów nie żyje.

Pomocą A. Ż. (1) w utrzymaniu powodów służy także jej brat, który m. in. udostępnia powodom swój komputer, na którym wykonują prace domowe.

Dzieci wraz z matką pozostają w rozdzielaniu, utrzymują stały kontakt za pośrednictwem środków komunikacji na odległość. A. Ż. (1) do Polski przyjeżdża 2-3 razy w roku, nie planuje zabrać synów do siebie Anglii, gdyż chcą oni zakończyć edukację w Polsce.

Kurs funta w dniu 19 czerwca 2017 roku – dzień wydania wyroku – wynosił 4,8167 zł.

Ojciec powodów A. Ż. (2) nie łoży na utrzymanie synów. Nie posiada stałej pracy, podejmuje prace dorywcze jest alkoholikiem, nie leczy się z uzależnienia od alkoholu.

Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Dzierżoniowie prowadzi przeciwko ojcu powodów egzekucję alimentów na rzecz powodów. Wysokość zaległości na dzień 12 października 2016 roku wynosiła 10.040,00 zł plus koszty egzekucyjne. Świadek A. Ż. (2) jest zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku, pracuje dorywczo, nie szuka aktywnie pracy, w grudniu 2016 roku przekazał synom łącznie kwotę 400 zł – po 200 zł każdemu, które przeznaczyli na zakup odzieży. Spotkanie ojca z synami z grudnia 2016 roku odbyło się na ulicy. Ponadto w styczniu 2016 roku ojciec powodów przekazał babce macierzystej – 700 zł na utrzymanie chłopców. Więcej wpłat w 2016 roku ojca na rzecz synów nie było. Komornik nie dokonał żadnej wpłaty alimentów od ojca na rzecz uprawnionych powodów. W 2017 roku przed Wielkanocą ojciec powodów przekazał na utrzymanie synów kwotę 50 zł przez swojego kolegę, więcej wpłat na synów nie było.

Poza powodami świadek A. Ż. (2) nie ma nikogo na utrzymaniu. Świadek A. Ż. (2) ostatni raz legalnie pracował 2 lata temu za granicą jako ogrodnik, po powrocie do Polski legalnie nie pracował, aktywnie nie poszukuje pracy, prowadzi bez obowiązkowy tryb życia, nie uczestniczy w wychowaniu synów.

Byli małżonkowie A. i A. Ż. (2) nie dokonali podziału majątku dorobkowego, w skład którego wchodzi dom jednorodzinny położony w P. przy ul. (...), nie ma w tym zakresie porozumienia. Matka powodów oskarżyła byłego męża o dokonanie zniszczeń w powyższym domu i dewastacji, za co został skazany na karę ograniczenia wolności polegającej na nieodpłatnej pracy na cele społeczne. Obecnie w powyższym domu nikt na stałe nie mieszka, gaz i prąd są odcięte, nie ma w nim kaloryferów, rur, klamek, kranów, ostatnio także kominka w którym powodowie wcześniej czasami palili, aby dom nie zamarzał. Ojciec powodów przebywa tam sporadycznie, a zamieszkuje u swoich rodziców, którzy zapewniają mu utrzymanie. Rodzice powodów nie ponoszą żadnych kosztów utrzymania wspólnego domu, skutkiem czego zaległość z tytułu podatku od nieruchomości wzrosła do kwoty 3000 zł, którą pozwani spłacili za nich w 2016 roku, podobnie jak pożyczkę syna w (...).

Dowód: - akta sprawy (...) Sądu Okręgowego w Świdnicy,

- informacje od komornika – karta 104-107,

- przekazy pieniężne – karta 113-132,

- wpłaty na konto bankowe – karta 133-136,

- zaświadczenie od lekarza dermatologa – karta 137,
- informacja od lekarza okulisty – karta 138,
- zlecenie wykonania okularów – karta 139-141,
- informacja ze szkoły M. – karta 142,
- zeznania świadka A. Ż. (2) – karta 144-145,
- zeznania świadka D. Ż. – karta 152-153,
- zeznania świadka M. Ż. (1) – karta 153,
- zeznania świadka H. H. – karta 153-154,
- lista płac matki powodów – karta 148-149,
- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej powodów – karta 164-165,
- przesłuchanie pozwanej – karta 166,
- przesłuchanie pozwanego – karta 165-166,

Małoletni D. Ż., kontynuuje naukę w Zespole Szkół Nr (...) w D., w roku szkolnym 2016/2017 był uczniem klasy drugiej. W dniu (...) skończy 18 lat. D. uczęszcza na siłownię, co kosztuje 150 zł miesięcznie ponadto trenuje w klubie (...) – koszt miesięczny to 30 zł plus konieczność zakupu sprzętu (odzieży i obuwia), który kosztuje około 350 zł i trzeba go zakupić 2 razy w roku, tymczasem D. ma te same buty 3 sezon, które były klejone, obecnie są za małe, prowadzi rozmowy w klubie w sprawie ewentualnego zasponsorowania nowych butów. D. w roku szkolnym 2016/2017 nie miał butów zmiennych do szkoły na w-f i ćwiczył w tych co chodzi do szkoły, gdyż matka powiedziała mu, „że je kupi jak będzie miała pieniądze”

Małoletni M. Ż. (1) uczy się w Zespole Szkół i (...) w B., w roku szkolnym 2016/2017 był w klasie pierwszej, kształci się w zawodzie technik – informatyk, jest to klasa policyjna w systemie dziennym, szkoła jest 4 – letnia. W wrześniu 2016 roku uregulował na rzecz szkoły odpłatność w kwocie 500 zł za umundurowanie – mundur ćwiczebny, koszulkę, czapkę, buty, naszywki, które jest obowiązkowe w klasach mundurowych. Mundur kupowany jest raz na 4 lata. M. uczęszcza na dodatkowe zajęcia strzeleckie – co kosztuje 20 zł miesięcznie, zrezygnował z uczęszczania na siłownię z braku pieniędzy, a otrzymywane od matki po 100 zł miesięcznie odkłada na samochód.

Obaj powodowie od kilku lat są leczeni w poradni dermatologicznej z powodu trądziku, leczenie jest odpłatne, pierwsza wizyta kosztowała 50 zł, kolejne 30 zł od każdego z powodów, zakup leków kosztuje około 100 zł miesięcznie na każdego z powodów.

W czasie, gdy A. Ż. (1) pracowała w (...) D. nie uczęszczał na siłownię, ani do klubu (...) z braku środków.

U M. Ż. (1) stwierdzono krótkowzroczność złożoną obu oczu, zalecono okulary, które muszą być wymieniane co pół roku, koszt to 269-379 zł za kolejne okulary, ostatnia wymiana samych szkieł kosztowała 150 zł. Ponadto M. musi mieć soczewki kontaktowe by ćwiczyć na zajęciach wychowania fizycznego, co kosztuje około 200 zł miesięcznie.

Przedstawicielki ustawowej powodów nie stać aby wysłać synów na odpłatne kolonie, nie stać jej też na zakup nowych komputerów, aktualnie używane obaj otrzymali na uroczystość I Komunii Św., z tym, że M. korzysta z komputera wujka, który kupił dla siebie nowy, a poprzedni przekazał siostrzeńcowi. Obaj chłopcy będąc w klasach o profilu informatycznym i potrzebują w domu komputerów w celach edukacyjnych, muszą wykonywać prezentacje, uczyć się obsługiwać trudniejsze programy. Koszt zakupu komputera o parametrach niezbędnych powodom to około 2000 zł.

Obecnie z braku własnego komputera spełniającego ich potrzeby korzystają z komputera mieszkającego w sąsiedztwie wujka – brata ich matki.

Babka macierzysta ponosi koszty utrzymania swojej części domu, które wynoszą: 120 zł miesięcznie za wodę, 280 zł miesięcznie za energię elektryczną, 200 zł miesięcznie udział babki macierzystej i powodów w opłatach za gaz, TV i internet oraz koszt ogrzewania 2500 zł rocznie, co w przeliczeniu na każdego z powodów daje kwotę około 250 zł miesięcznie.

Miesięczny koszt wyżywienia powodów to około 700 zł, do tego dochodzi koszt zakupu odzieży i obuwia. Obaj chłopcy mają stare telefony komórkowe, ubierają się w markową odzież, np. bluzę „PROSTO” za 150 zł.

D. nie pojechał na wycieczkę szkolną do W., która kosztowała 900 zł, większość klasy pojechała. Powodowie nie mają rowerów, z dziecięcych wyrosli, a matki nie stać na zakup nowych.

Edukacja M. w klasie mundurowej jest związana z licznymi wyjazdami na poligony, one nie są obowiązkowe, jednak szkoła naciska, żeby uczniowie jechali, ostatni poligon kosztował 360 zł na 5 dni, M. na niego nie pojechał. W 2017 roku było już 4 poligony, wyjazd na dwudniowy kosztuje 150 zł, na ten M. pojechał.

Powodowie nie utrzymują kontaktów z ojcem i dziadkami ojczystymi.

Dowód: - zaświadczenia ze szkół powodów – karta 8-9,

- zaświadczenie od lekarza dermatologa – karta 137,

- informacja od lekarza okulisty – karta 138,

- zlecenie wykonania okularów – karta 139-141,

- informacja ze szkoły M. – karta 142,

- zeznania świadka A. Ż. (2) – karta 144-145,

- zeznania świadka D. Ż. – karta 152-153,

- zeznania świadka M. Ż. (1) – karta 153,

- zeznania świadka H. H. – karta 153-154,

- lista płac matki powodów – karta 148-149,

- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej powodów – karta 164-165,

- przesłuchanie pozwanej – karta 166,

- przesłuchanie pozwanego – karta 165-166,

Pozwani I. Ż. i B. Ż. (2) są małżeństwem i mieszkają razem, są emerytami, zamieszkują we własnym domu położonym w (...) wraz z przyrodnią siostrą pozwanego S. Ż., która ma emeryturę w wysokości ponad 2000 zł. Świadczenie uzyskiwane przez pozwanego wynosi od marca 2016 roku – 1566,02 zł miesięcznie, a przez pozwaną 900,78 zł miesięcznie.

I. Ż. leczy się systematycznie z powodu reumatoidalnego zapalenia stawów, zmian zwyrodnieniowych stawów kolanowych, zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa i dyskopatii, korzysta z odpłatnej rehabilitacji, po pierwszej operacji taka rehabilitacja trwała dłużej niż rok, koszt jednego masażu to 40 zł, wykupowane są przez pozwaną w seriach po 10 sztuk, co 2 – 3 miesiące. Na zakup leków pozwani wydają około 200 zł miesięcznie.

Pozwani opłacają podatek rolny w kwocie 168 zł rocznie w 2016 roku, jednak nie posiadają już pól uprawnych, wszystkie, które mieli podzielili między czwórkę swoich dzieci, swój udział otrzymali także rodzice powodów.

Pozwani w grudniu 2002 roku, zatem w czasie trwania małżeństwa rodziców powodów - zawarli w Banku (...) umowę kredytu na kwotę 9800 USD, którą to kwotę w całości przekazali rodzicom powodów celem sfinansowania budowy domu. Rata kredytu wynosi około 230-240 zł. Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka na nieruchomości byłych małżonków A. i A. Ż. (2). Początkowo kredyt powyższy rodzice powodów spłacali sami, gdy jednak popadli w problemy finansowe spłatę kredytu przejęli pozwani i spłacają go nadal.

Pozwani zawarli ponadto w dniu 20 października 2014 roku umowę pożyczki ekspresowej w banku (...) S.A na kwotę 28.000 zł na okres do 20 października 2020 roku, na dzień podpisania umowy rata kapitałowo - odsetkowa wynosiła 542,51 zł. Kolejną umowę pożyczki pozwana zawarła w dniu 17 lutego 2015 roku w banku (...) na kwotę 3500 zł - rata kredytu wynosi 192,64 zł. Jeden z kredytów był przeznaczony na zakup łóżka pooperacyjnego dla pozwanej, inny na remont łazienki w celu przystosowania jej do potrzeb chorej pozwanej.

Pozwana I. Ż. spłaca kredyt w banku (...), gdzie rata kredytu wynosi 100 zł miesięcznie, zaś pozwany B. Ż. (1) kredyt w M., a wysokość raty to 54,86 zł.

Córki M. Ż. (2) i M. K. pomagają pozwanym w utrzymaniu, wożą do lekarzy, kupują opał na zimę, pomagają w spłacie rachunków.

Spłaty rat kredytów pozwanych bywają dokonywane z konta zięcia pozwanych – D. W..

Pozwani nie utrzymują kontaktu z powodami. W 2017 roku pozwani przekazali ojcu powodów kwotę 300 zł na ich utrzymanie, jednak świadek A. Ż. (2) przekazał synom z tej kwoty jedynie 100 zł.

Pozwani posiadają łącznie 8 – mioro wnuków, na urodziny przekazują każdemu z nich kwoty po 50 zł, z tym, że w 2010 roku zaprzestali takie kwoty przekazywać powodom, gdy zaczęły się psuć kontakty ojca z dziećmi.

Dowód: - informacje o dochodach pozwanych – karta 27-31,

- karta informacyjna leczenia szpitalnego pozwanej - karta 32-33,

- informacje od lekarza neurologa 34-35,

- zaświadczenie z banku (...) o udzielonym kredycie – karta 36-40,

- przelewy płatności za kredyt – karta 41-72,

- przelewy płatności za prąd, śmieci, kredyty - karta 73-86,

- umowy pożyczki – karta 87-100,

- zeznania świadka M. K. – karta 163-164,

- zeznania świadka M. W. – karta 163,

- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej powodów – karta 164-165,

- przesłuchanie pozwanej – karta 166,

- przesłuchanie pozwanego – karta 165-166,

Sąd zważył ponadto, co następuje:

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala, zdaniem Sądu na uwzględnienie powództwa.

W myśl art. 128 k.r. i o. obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Zgodnie natomiast z dyspozycją normy art. 129 § 1 k.r. i o. obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem; jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych - obciąża bliższych stopniem przed dalszymi. Przy czym obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo, gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami (art. 132 k.r. i o.). Zgodnie zaś z art. 133 § 1 k.r. i o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania, w § 2 powyższego przepisu wskazano zaś, że poza wypadkiem przewidzianym w art. 133 § 1 k.r. i o. uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku.

Obowiązek alimentacyjny pozwanych I. i B. Ż. (1) względem powodów należy analizować w myśl powołanych powyżej przepisów. Pozwani są rodzicami ojca powodów, a więc jego dziadkami. Są zatem zobowiązanymi do alimentacji powodów w dalszej kolejności. Aktualizacja tego zobowiązania powstaje zaś dopiero wówczas, gdy wskutek przyczyn wskazanych w art. 132 k.r. i o. uprawniona nie może w ogóle uzyskać albo nie może uzyskać na czas środków utrzymania od zobowiązanego w bliższej kolejności. W realiach niniejszej sprawy osobami zobowiązanymi w bliższej kolejności są niewątpliwie rodzice powodów. To obowiązek alimentacyjny rodziców ma charakter pierwotny, a jego zakres i treść nie jest warunkowana faktem pozostawania przez dziecko w niedostatku.

W sprawie nie budzi wątpliwości fakt, że powodowie pozostają na wyłącznym utrzymaniu matki, gdyż ojciec będący alkoholikiem nie wywiązuje się z ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego, dokonuje sporadycznych, coraz rzadszych wpłat, w niewielkich kwotach.

Mimo tego podkreślić należy jeszcze raz, że obowiązek alimentacyjny pozwanych aktualizuje się dopiero wtedy, gdy matka powodów nie będzie w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi mimo podejmowania wszelkich starań. Trzeba podkreślić, że wszelkie usprawiedliwione potrzeby małoletnich powodów powinni zaspokoić ich rodzice.

W ocenie Sądu matka powodów w pełni wykorzystuje swoje możliwości zarobkowe. Podjęła bardzo trudną decyzję o rozłące z synami i wyjeździe pracy za granicą by zapewnić powodom godne utrzymanie, wiedząc, że na ojca powodów w tym zakresie liczyć nie może. Przedstawicielka ustawowa oszczędza na swoich potrzebach w Anglii, by jak najwięcej przesłać na utrzymanie synów. Powszechnie przyjmuje się, że zobowiązany do alimentacji powinien uczynić zadość swojemu obowiązkowi, choćby wiązało się to z istotnym uszczerbkiem i powodowało obniżenie stopy życiowej i taką postawę przyjęła A. Ż. (1), a jej dochody pozwalają na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb powodów, co jeszcze raz należy podkreślić potrzeb usprawiedliwionych a nie wszystkich. Powodowie mają godne warunki mieszkaniowe (dzięki pomocy babki macierzystej) a przesyłane do Polski pieniądze przez matkę w kwocie po przeliczeniu 2000-2500 zł miesięcznie nie pozwalają przyjąć, że D. i M. znajdują się w niedostatku. Sąd dostrzega wprawdzie, że matka powodów przesyła na ich utrzymanie zmienne kwoty i 350 Funtów i 550 Funtów, co wynika z zestawienia jej listy prac, jednak kwoty te przy racjonalnym gospodarowaniu pozwalają na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb powodów. Skoro bowiem D. stać na rekreacyjne chodzenie na siłownię co kosztuje 100-150 zł miesięcznie, na zakup bluzy „PRESTO” za kwotę 150 zł, czy też odkładanie 100 zł na samochód co czyni M. z pieniędzy otrzymywanych przez matkę – to nie sposób zgodzić się z poglądem prezentowanym przez ich matkę, że znajdują się w niedostatku. Matka powodów podobnie jak inni rodzice dokonuje na co dzień wyborów, jakie potrzeby dzieci powinny być zaspokojone w pierwszej kolejności, to, że D. nie pojechał na drogą – jak na tutejsze realia - wycieczkę do W. za kwotę 900 zł, czy też że M. nie był na 5 – dniowym poligonie za 360 zł jest wynikiem dokonywania takich wyborów. Oczywiście i synom i ich matce byłoby lżej i łatwiej funkcjonować, gdyby ojciec biologiczny zainteresował się nimi iłożył na ich utrzymanie. Jednakże jak wskazano wyżej obowiązek alimentacyjny dziadków nie polega na przerzuceniu na nich niespełnionego obowiązku alimentacyjnego ojca lub matki dziecka. Obowiązek ten zawsze ma charakter li i tylko posiłkowy. Nawet w sytuacji, gdy jedno z rodziców jest całkowicie niezdolne do wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego

- obowiązek ponoszenia w całości ciężarów związanych z utrzymaniem i wychowaniem wspólnych dzieci - spoczywa w zasadzie na pozostałym rodzicu (por. orz. SN z 24.V.1966 r. III Cr 89/66). Dopiero gdyby zostało ustalone, że drugi z rodziców - mimo odpowiedniej staranności i wykorzystania wszystkich możliwości zarobkowych - nie jest w stanie w całości lub części sprostać swoim obowiązkom względem dziecka i z tego powodu dziecko mogłyby znaleźć się w niedostatku - w grę wchodziłby subsydiarny obowiązek dalszych krewnych, a w szczególności dziadków.

Taka sytuacja na gruncie niniejszej sprawy nie wystąpiła, a stanowi o niej przede wszystkim fakt, iż przedstawicielka ustawowa powodów osiąga stałe dochody, z których miesięczne przekazuje na utrzymanie synów co najmniej 2000 zł

Co do usprawiedliwionych kosztów utrzymania powodów, które przyjęto w oparciu o twierdzenia matki zawarte w oświadczeniu na karcie 111, to składają się na nie koszt wyżywienia około 700 zł miesięcznie na obydwóch udział w kosztach utrzymania domu babki macierzystej 500 zł na obydwóch, koszty dojazdów do szkół w łącznej kwocie około 130 zł miesięcznie na obydwóch, także koszt zakupu ubrań i obuwia 200 zł na obydwóch, wydatki na środki higieny i czystości 100 zł na obydwóch. Do wydatków tych należy doliczyć wydatki na okulary i szkła korekcyjne M., które Sąd przyjął w wysokości 150 zł miesięcznie (1800 zł rocznie), uznając, że obejmują zakup okularów dwa razy w roku i zakup soczewek na zajęcia wychowania – fizycznego, gdyż A. Ż. (1) wyższych kwot w tym zakresie nie udowodniła. Ponadto do usprawiedliwionych wydatków na utrzymanie powodów zaliczono koszt leczenia trądziku w wysokości 150 zł miesięcznie na obydwóch, gdyż matka powodów i w tym przypadku nie wykazała wysokości wydatków w tym zakresie, w szczególności ile kosztują leki, na ile wystarczają, jak częste są odpłatne wizyty u dermatologa. Suma powyższych wydatków daje kwotę około 1950 zł na obydwóch powodów i jest to najniższa z kwot jaką matka przekazuje na utrzymanie synów. W sprawie nie budzi zaś wątpliwości, że bywają miesiące, że matka zarobi nie 728 funtów, lecz ponad 900 funtów, co przy racjonalnym i oszczędnym gospodarowaniu pozwala na zaspokojenie pozostałych potrzeb powodów takich jak wydatki na podręczniki i inne wydatki szkolne, w tym wyjazdy, uprawianie sportu przez D., w tym zakup odzieży sportowej, czy też wydatków na inne rozrywki i kieszonkowe, a nawet daje możliwość zakupu komputera na raty.

Co istotne D. Ż. niedługo skończy 18 lat i ma możliwość podjęcia dorywczej pracy, chociażby w okresie wakacji, aby zarobić na własne wydatki, zwalniając tym samym z takiego obowiązku matkę.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 07 września 2000 roku w sprawie I CKN 872/00 w niedostatku znajduje się ten, kto nie może własnymi siłami (w przypadku powodów siłami matki) zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb w całości lub w części; a usprawiedliwione potrzeby te takie, których zaspokojenie zapewni uprawnionemu normalne warunki bytowania, odpowiednie do jego stanu zdrowia i wieku. Tymczasem powodowie mają zapewnione normalne warunki bytowania odpowiednie do swego stanu zdrowia i wieku, w tym także zapewnioną możliwość aktywnego uprawiania sportu przez D., wymagającego nakładów finansowych, czy kontynuowania nauki w szkole specjalistycznej przez M..

Powyższe nie pozwala uznać, że powodowie znajdują się w stanie niedostatku i to w takim, który uzasadniałby nałożenie na pozwanych subsydiarnego przecież – jak wskazano wyżej - obowiązku dostarczania mu środków utrzymania. Sąd dochodząc do takich wniosków nie stracił z pola widzenia sytuacji majątkowej pozwanych, która z uwagi na ich wiek i stan zdrowia, nie jest szczególnie dobra, szczególnie że faktycznie pośrednio dobrowolnie wspierają finansowo rodzinę powodów, spłacając kredyt hipoteczny zaciągnięty dla ich rodziców, czy też zaległość w podatku dochodowym A. i A. Ż. (2) w wysokości około 3000 zł.

Mając powyższe na uwadze, uznać należy, że w analizowanej sprawie nie występują wszelkie niezbędne przesłanki określone w 133 § 2 k.r. i o. oraz w art. 132 k.r. i o., które warunkują orzeczenie obowiązku alimentacyjnego od zobowiązanych w dalszej kolejności.. Przede wszystkim brak jest znamienia niedostatku po stronie powodów, co skutkowało oddaleniem powództw w całości

Odnośnie orzeczenia o kosztach postępowania Sąd uznał za celowe zastosować w niniejszej sprawie jako podstawę rozstrzygnięcia art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W niniejszym postępowaniu

stroną przegraną są powodowie i oni, a dokładnie ich matka winni być obciążeni obowiązkiem zwrotu kosztów pozwanym, którzy sprawę wygrali. Sąd jednak kierując się treścią powyższego przepisu, uwzględniając starania matki o utrzymanie synów, a jednocześnie uwzględniając, że to postawa syna pozwanych była asumptem do niniejszego procesu uznał za celowe nie obciążać matki powodów kosztami postępowania w sprawie.